

ÎN C H E I E R E

21 septembrie 2017

mun. Chișinău

Colegiul civil comercial și de contencios administrativ al Curții Supreme de Justiție

În componență:

Președintele completului, judecătorul – Valeriu Doagă
Judecătorii – Tamara Chișca-Doneva, Oleg Sternioală

examinând chestiunea privind admisibilitatea recursurilor declarate de Eduard Caraman și reprezentantul Inspectoratului General al Poliției al Ministerului Afacerilor Interne, Dorin Sîrbu, împotriva deciziei Curții de Apel Cahul din 20 aprilie 2017, adoptată în cauza civilă la cererea de chemare în judecată înaintată de Eduard Caraman împotriva Direcției de Poliție a UTA Găgăuzia al Ministerului Afacerilor Interne, Inspectoratului General al Poliției al Ministerului Afacerilor Interne și Inspectoratului de Poliție Vulcănești cu privire încasarea restanței la plata indemnizației unice de concediere și repararea prejudiciului moral,

c o n s t a t ă

La 24 august 2015, Eduard Caraman a depus cerere de chemare în judecată împotriva Direcției de Poliție a UTA Găgăuzia al Ministerului Afacerilor Interne, Inspectoratului General al Poliției al Ministerului Afacerilor Interne și Inspectoratului de Poliție Vulcănești cu privire încasarea restanței la plata indemnizației unice de concediere și repararea prejudiciului moral.

În motivarea acțiunii menționează că, prin ordinul IGP al MAI nr. 56 din 30 ianuarie 2015 s-au încetat raporturile de muncă cu maiorul de politie Eduard Caraman, conform art. 47 alin. (1), lit. c) din Legea cu privire la activitatea Poliției și statutul polițistului nr. 320 din 27 decembrie 2012, cu dreptul de a primi pensie pe linia Ministerului Afacerilor Interne și achitarea compensației bănești pentru concediile neutilizate și a indemnizației unice de concediere, în conformitate cu prevederile art.65 alin. (2) din Legea cu privire la activitate Poliției și statutul polițistului. Totodată, potrivit certificatului pecuniar nr. 26 din 12 martie 2015, i s-a stabilit indemnizația de eliberare din serviciu în mărime de 95 690 de lei.

Relevă că, din suma indemnizației de eliberare din serviciu în mărime de 95 690 de lei, la 08 iunie 2015 i s-a achitat doar 78 465,80 de lei, comunicându-i-se că în legătură cu modificările Codului fiscal, începând cu 01 mai 2015 art. 20 lit. g) din Codul fiscal a fost abrogat, indemnizația unică la încetarea raporturilor de muncă devenind sursă de venit impozabilă astfel, fiindu-i reținut 18% din sumă.

În această ordine de idei, invocă faptul că prin acțiunile ilegale ale angajatorului i s-a cauzat prejudiciu de ordin material și moral, manifestat prin: neachitarea

indemnizației de eliberare din serviciu în mărime de 95 690 de lei pentru perioada 31 ianuarie 2015 – 08 iunie 2015; și reținerea ilegală a 18% (17 224 de lei) din suma indemnizației de eliberare din serviciu.

Astfel, consideră că, în conformitate cu dispozițiile art. 330 alin. (1) lit. f) din Codul muncii, angajatorul este obligat să-i compenseze reținerile tuturor plăților, sau a unora din ele, în caz de eliberare din serviciu, precum și să-i achite penalitate în mărime de 0,1% din suma reținută, pentru fiecare zi de întârziere.

Solicită a încasa din contul Inspectoratului de Poliție Vulcănești, Direcției de Poliție a UTA Găgăuzia al MAI și IGP al MAI în beneficiul său suma de 17 224,20 de lei, ca compensarea reținerii ilegale a indemnizației de eliberare din serviciu; încasa din contul Inspectoratului de Poliție Vulcănești, Direcției de Poliție a UTA Găgăuzia al MAI și IGP al MAI în beneficiul său suma de 15 348,67 de lei, cu titlu de penalitate pentru reținerea ilegală a indemnizației de eliberare din serviciu; și a încasa din contul Inspectoratului de Poliție Vulcănești, Direcției de Poliție a UTA Găgăuzia al MAI și Inspectoratului General al Poliției al MAI în beneficiul său suma de 15 000 de lei, cu titlu de reparare a prejudiciului moral cauzat.

Prin hotărârea Judecătoriai Vulcănești din 12 aprilie 2016 (f.d. 85, 92-96 recto-verso vol. I) s-a respins, acțiunea ca fiind neîntemeiată.

Prin decizia Curții de Apel Comrat din 06 octombrie 2016 (f.d. 138, 139-142 recto-verso) s-a admis apelul lui Eduard Caraman și s-a casat hotărârea Judecătoriai Vulcănești din 12 aprilie 2016, cu trimiterea cauzei spre rejudecare în prima instanță, în alt complet.

Prin hotărârea Judecătoriai Vulcănești din 06 decembrie 2016 (f.d. 172, 176-180 recto-verso vol. I) s-a respins acțiunea, ca fiind neîntemeiată.

În susținerea poziției sale, prima instanță a reținut că, pretenția reclamantului cu privire la compensarea indemnizației de eliberare din serviciu în mărime de 17 224,20 de lei, ca fiind reținută ilegal, de facto reprezintă impozitul pe venit din indemnizația de concediere calculată din suma de 95 690 de lei.

Succesiv, instanța inferioară a conchis netemeinicia pretenției reclamantului cu privire la încasarea sumei de 15 348,67 de lei, cu titlu de penalitate pentru reținerea ilegală a indemnizației de eliberare din serviciu, deoarece reținerea achitării indemnizației de concediere nu s-a produs din vina angajatorului.

În această ordine de idei, prima instanță a ajuns la concluzia că, în lipsa culpei angajatorului la reținerea achitării indemnizației de concediere a reclamantului, este neîntemeiată pretenția acestuia cu privire la repararea prejudiciului moral.

Prin cererea de completare a pretențiilor din 20 aprilie 2017, reclamantul Eduard Caraman solicită suplimentar a încasa din contul pârâților în beneficiul său suma de 500 de lei cu titlu de compensare a cheltuielilor de asistență juridică (f.d. 222, 226-227 recto-verso vol. I)

Prin decizia Curții de Apel Cahul din 20 aprilie 2017 (f.d.229-230, 231-241 vol.I) s-a admis apelul declarat de Eduard Caraman și s-a casat integral hotărârea Judecătoriai Vulcănești din 06 decembrie 2016, cu emiterea unei noi hotărâri prin care s-a admis parțial acțiunea, s-a încasat de la IGP al MAI în beneficiul lui Eduard Caraman diferența indemnizației neachitate în mărime de 17 224,20 de lei și suma de 500 de lei, cu titlu compensare a cheltuielilor de asistență juridică suportate, și, s-au respins ca neîntemeiate pretențiile cu privire la încasarea penalității în mărime de 15 348,67 de lei și repararea prejudiciului moral în mărime de 15 000 de lei.

În susținerea poziției sale, instanța de apel a reținut că, indemnizația de concediere a lui Eduard Caraman a fost stabilită la 12 martie 2015 și potrivit art.20 lit. g) din Codul fiscal în redacția Legii nr. 1163-XIII din 24 aprilie 1991, nu urma a fi supusă impozitării. Prin urmare, indemnizația de concediere în mărime de 95 690 de lei, eronat a fost supusă impozitării, deoarece a fost calculată cu situația la ziua eliberării din funcție a lui Eduard Caraman, perioadă când indemnizațiile de concediere erau stabilite ca surse de venit neimpozabile. Or, faptul achitării indemnizației unice lui Eduard Caraman abia la 08 iunie 2015, după modificare art. 20 din Codul fiscal nu justifică impozitarea acesteia, deoarece legea civilă nu are caracter retroactiv.

Succesiv, instanța inferioară a constatat că, bugetul de stat pentru anul 2015 a fost aprobat prin Legea bugetului de stat pentru anul 2015, în vigoare din 28 aprilie 2014. Astfel, la data de 30 ianuarie 2015, data eliberării lui Eduard Caraman din funcție, nu era aprobat bugetul de stat pentru anul 2015 și în bugetul IGP al MAI pentru anul 2014 nu a fost inclusă la cheltuieli achitarea indemnizației de eliberare a acestuia. Așa, IGP al MAI în calitate de administrator de buget în perioada aplicării bugetului provizoriu a fost în imposibilitate de a achita indemnizația de concediere a lui Eduard Caraman, care este o situație nouă și nu era aprobată în calitate de cheltuieli a bugetului pentru anul 2015.

Prin urmare, neachitarea în termen a indemnizației lui Eduard Caraman a fost condiționată de aprobarea bugetului, care nu este în sarcina IGP al MAI, ci al MAI al RM și altor organe de resort, fapt ce denotă netemeinicia pretențiilor reclamantului privind încasarea penalității în mărime de 15 348,67 de lei.

Cu titlu de consecință, având în vedere că, IGP al MAI are sarcina de gestionare a bugetului, instanța de apel a constatat lipsa vinovăției acestuia în achitarea indemnizației lui Eduard Caraman în termenul stabilit de legislația muncii, circumstanță ce generează netemeinicia capătului de cerere privind repararea prejudiciului moral în sumă de 15 000 de lei.

La 14 iunie 2017, Eduard Caraman a declarat recurs împotriva deciziei Curții de Apel Cahul din 20 aprilie 2017, solicitând admiterea recursului și casarea deciziei recurate, cu emiterea unei noi hotărâri în sensul admiterii acțiunii (f.d. 1-3, 4 vol. II).

În motivarea recursului a invocat că, instanța de apel a interpretat în mod eronat normelor de drept material și nu a aplicat legea care trebuia aplicată.

În acest sens menționează că, instanța de apel nu s-a expus, în actul de dispoziție emis, asupra capătului de cerere privind încasarea penalității pentru reținerea ilegală a indemnizației în sumă de 17224,20 de lei.

Suplimentar, apreciază eronată concluzia instanței de apel privind neachitarea în termen a indemnizației de concediere ca fiind condiționată de aprobarea bugetului, care nu este în sarcina IGP al MAI. La acest capitol, menționează că, neaprobarea bugetului și relația juridică între administratorul bugetului și adoptatorul bugetului nu țin de vina angajatului și, prin urmare, nu poate exonera angajatorul de respectarea obligațiilor salariale.

La 23 iunie 2017, reprezentantul IGP al MAI, Dorin Sîrbu a declarat recurs împotriva deciziei Curții de Apel Cahul din 20 aprilie 2017, solicitând admiterea recursului și casarea deciziei recurate, cu emiterea unei noi hotărâri în sensul respingerii integrale a acțiunii, ca fiind neîntemeiate (f.d. 5-9 vol. II).

În motivarea recursului a invocat că, instanța de apel nu a aplicat legea care

trebuia aplicată și a interpretat în mod eronat legea.

La caz, susține că instanța de apel a elucidat și a dat apreciere doar argumentelor expuse de către intimatul Eduard Caraman și nu a luat în considerație argumentele și probele invocate de către IGP al MAI.

Subsecvent, menționează că, ignorate dezideratele potrivit cărora după intrarea în vigoare a Legii bugetare anuale, de la 28 aprilie 2015, au fost identificate surse financiare și, în luna mai, au fost înaintate spre aprobare Ministerului Afacerilor Interne și Ministerului Finanțelor, planurile de finanțare cu includerea surselor financiare pentru stingerea datoriei la plata indemnizației la concediere formate la situația din 01 aprilie 2015, care a fost achitată în luna iunie 2015, inclusiv și datoria față de reclamant.

Examinând temeiurile recursurilor în raport cu materialele cauzei civile, completul Colegiului civil comercial și de contencios administrativ al Curții Supreme de Justiție consideră că, recursurile sânt inadmisibile din următoarele motive.

Articolul 431 din Codul de procedură civilă consemnează în alineatul (2) că, asupra admisibilității recursului decide un complet din 3 judecători.

În conformitate cu art. 432 din Codul de procedură civilă, părțile și alți participanți la proces sânt în drept să declare recurs în cazul în care se invocă încălcarea esențială sau aplicarea eronată a normelor de drept material sau a normelor de drept procedural.

(2) Se consideră că normele de drept material au fost încălcate sau aplicate eronat în cazul în care instanța judecătorească:

- a) nu a aplicat legea care trebuia să fie aplicată;
- b) a aplicat o lege care nu trebuia să fie aplicată;
- c) a interpretat în mod eronat legea;
- d) a aplicat în mod eronat analogia legii sau analogia dreptului.

(3) Se consideră că normele de drept procedural au fost încălcate sau aplicate eronat în cazul în care:

- a) pricina a fost judecată de un judecător care nu avea dreptul să participe la judecarea ei;
- b) pricina a fost judecată în absența unui participant la proces căruia nu i s-a comunicat locul, data și ora ședinței de judecată;
- c) în judecarea pricinii au fost încălcate regulile privind limba de desfășurare a procesului;
- d) instanța a soluționat problema drepturilor unor persoane care nu au fost implicate în proces;
- e) în dosar lipsește procesul-verbal al ședinței de judecată;
- f) hotărîrea a fost pronunțată cu încălcarea competenței jurisdicționale.

(4) Săvârșirea altor încălcări decât cele indicate la alin.(3) constituie temei de declarare a recursului doar în cazul și în măsura în care acestea au dus sau ar fi putut duce la soluționarea greșită a pricinii sau în cazul în care instanța de recurs consideră că aprecierea probelor de către instanța judecătorească a fost arbitrară, sau în cazul în care erorile comise au dus la încălcarea drepturilor și libertăților fundamentale ale omului.

(5) Temeiurile prevăzute la alin.(3) se iau în considerare de către instanță din oficiu și în toate cazurile.

În conformitate cu art.433 din Codul de procedură civilă, cererea de recurs se

consideră inadmisibilă în cazul în care:

- a) recursul nu se încadrează în temeiurile prevăzute la art. 432 alin.(2), (3) și (4);
- b) recursul este depus cu omiterea termenului de declarare prevăzut la art. 434;
- c) persoana care a înaintat recursul nu este în drept să-l declare;
- d) recursul se depune în mod repetat după ce a fost examinat.

Conform art. 434 din Codul de procedură civilă, recursul se declară în termen de 2 luni de la data comunicării hotărârii sau a deciziei integrale. Termenul de 2 luni este termen de decădere și nu poate fi restabilit.

Completul consideră recursul declarat de Eduard Caraman ca fiind depus în termen, deoarece actul de dispoziție recurat datează cu 20 aprilie 2017 (f.d. 229 vol. I), iar cererea de recurs (f.d. 1-3 vol. II) a fost depusă la oficiul poștal la 14 iunie 2016, fapt confirmat prin amprenta sigiliului aplicat pe plic (f.d. 4 vol. II).

De asemenea, completul consideră că și recursul declarat de reprezentantul IGP al MAI, Dorin Sîrbu, este depus în termen, deoarece din materialele cauzei nu poate fi stabilit momentul comunicării recurentului deciziei Curții de Apel Cahul din 20 aprilie 2017 pentru a determina respectarea termenului legal de declarare a recursului, însă decizia recurată a fost expediată participanților la proces prin scrisoarea de însoțire nr.05-3a-200-20022017 din 10 mai 2017 (f.d. 242 vol. I), iar cererea de recurs a fost depusă la 23 iunie 2017, fapt confirmat prin amprenta sigiliului aplicată pe recurs (f.d.5 vol. II).

Cu referire la argumentele invocate în recursul depus de Eduard Caraman precum că, instanța de apel nu s-a expus, în actul de dispoziție emis, asupra capătului de cerere privind încasarea penalității pentru reținerea ilegală a indemnizației în sumă de 17 224,20 de lei, instanța de recurs consideră că acestea nu pot fi reținute, deoarece memoriul deciziei recurate (f.d. 238-239 vol.I) decelează că instanța de apel a analizat în ansamblu pretenția lui Eduard Caraman privind încasarea penalității pentru reținerea ilegală a indemnizației de eliberare din serviciu, oferindu-i concluziile de rigoare, prin urmare, acest aspect nu urmează a fi reiterat în ordine de recurs.

La fel, nu pot fi acceptate nici alegațiile recurentului Eduard Caraman precum că, instanța de apel eronat a conchis neachitarea în termen a indemnizației de concediere ca fiind condiționată de aprobarea bugetului, care nu este în sarcina IGP al MAI. Or, neaprobarea bugetului și relația juridică între administratorul bugetului și adoptatorul bugetului nu ține de vina angajatului și nu poate exonera angajatorul de respectarea obligațiilor salariale.

La acest capitol, instanța de recurs notează că potrivit pct. 6 din Hotărârea Guvernului pentru aprobarea Regulamentului privind organizarea și funcționarea Inspectoratului General al Poliției al Ministerului Afacerilor Interne nr. 283 din 24 aprilie 2013, finanțarea și asigurarea tehnico-materială a activității Inspectoratului General al Poliției se efectuează din contul mijloacelor prevăzute în legea bugetului de stat pentru anul corespunzător și din alte surse neinterzise de lege. Prin urmare, în speță, neaprobarea bugetului și insuficiența surselor bugetare întru achitarea la timp a indemnizației de eliberare din serviciu a recurentului Eduard Caraman este o circumstanță care generează lipsa culpei IGP al MAI în respectarea obligațiilor salariale față de primul.

În altă ordine de idei, instanța de recurs consideră că, nu pot fi acceptate nici alegațiile reprezentantului recurentului IGP al MAI, Dorin Sîrbu, precum că, instanța de apel a elucidat și a dat apreciere doar argumentelor expuse de către intimatul

Eduard Caraman și nu a luat în considerație argumentele și probele invocate de către IGP al MAI. Or, potrivit dispozițiilor articolului 130 (1) din Codul de procedură civilă, instanța judecătorească apreciază probele după intima ei convingere, bazată pe cercetarea multiaspectuală, completă, nepărtinitoare și nemijlocită a tuturor probelor din dosar în ansamblul și interconexiunea lor, călăuzindu-se de lege. Iar în coroborare cu prevederile articolului 239 din Codul de procedură civilă, instanța își întemeiază hotărârea numai pe circumstanțele constatate nemijlocit de instanță și pe probele cercetate în ședință de judecată.

Cu titlu secundar, completul remarcă faptul că, argumentele înserate în recursul declarat de reprezentantul recurentului IGP al MAI, Dorin Sîrbu, reprezintă, în esență, redarea textului referinței depuse la cererea de apel (f.d. 216-220 vol. I) și au fost deja supuse examinării și aprecierii juste de către instanța de apel prin prisma art.130 din Codul de procedură civilă, fiindu-le oferite concluziile de rigoare (f.d. 238-239 vol.I) și, prin urmare, nu urmează a fi reiterate în ordine de recurs.

În corolar, instanța de recurs decelează că, [recurentul Eduard Caraman](#) și [reprezentantul recurentului](#) IGP al MAI, Dorin Sîrbu, nu au invocat niciun argument plauzibil în vederea justificării ilegalității deciziei instanței de apel, iar argumentele înserate în [recursuri](#) sânt distincte procedurii de recurs, circumstanță care evidențiază caracterul declarativ al recursurilor, lipsite de conținut și evidențiază simplul fapt al dezacordului [acestora](#) cu soluția dată de instanțele inferioare, precum și lipsa temeiurilor legale de declarare a recursului.

În acest sens, completul reamintește că în jurisprudența sa, Curtea Europeană a precizat că dreptul de a fi auzit în combinație cu dreptul al un recurs efectiv sânt în primul rând chestiuni de reglementare în dreptul intern și este în principiu, competența instanțelor să evalueze motivele de admisibilitate a unei cereri de acest tip (*Doorson împotriva Olandei, 26 martie 1996, §67*). La acest capitol instanța de recurs reține că [recursurile declarate de recurentul Eduard Caraman și reprezentantul recurentului](#) IGP al MAI, Dorin Sîrbu, nu s-au bazat exclusiv pe chestiuni de drept, ce ar cuprinde încălcări esențiale sau aplicarea eronată a normelor de drept material sau a normelor de drept procedural, iar ca urmare nu corespunde cerinței de a fi „efectiv”, fiind lipsite de șanse de succes și nu [sânt](#) capabile să ofere îndreptarea situației din decizia recurată, fiind neglijate în mod clar dispozițiile art. 432 alin. (2), (3) și (4) din Codul de procedură civilă.

Subsidiar, completul de admisibilitate relevă că [recurentul Eduard Caraman](#) și [reprezentantul recurentului](#) IGP al MAI, Dorin Sîrbu, au depus prezentele cereri de recurs, după ce au avut posibilitate de a fi auziți de instanța de fond și de o instanță de apel, fiecare dintre care a avut deplină jurisdicție (a se vedea *mutatis mutandis* „*Levages Prestations Services*” *împotriva Franței, cererea nr. 21920/93 din 23 octombrie 1996, §48-50*).

Prin urmare, instanța de recurs apreciază că [recurenților](#) le-a fost asigurat dreptul de acces la o instanță și dreptul de a fi auzit combinat cu dreptul la un recurs efectiv. De fapt, în cazul când nu există suspiciuni privind încălcarea echității procedurii din perspectiva art. 6 §1 din CEDO, rezultă că participanții au reușit să pună în discuție în fața instanțelor toate observațiile și raționamentele pe care le considerau necesare în vederea apărării punctului său de vedere (*Blücher împotriva Cehiei, cererea nr. 58580/00 din 11 aprilie 2005, §65-67*).

Din considerentele menționate și având în vedere faptul, că instanța de apel a examinat pricina sub toate aspectele, a verificat și a apreciat corect probele prezentate, a aplicat și interpretat elocvent normele de drept material și procedural, iar argumentele invocate în recursuri nu se încadrează în temeiurile prevăzute de art. 432 alin. (2), (3) și (4) din Codul de procedură civilă, completul Colegiului civil, comercial și de contencios administrativ al Curții Supreme de Justiție, în mod unanim, ajunge la concluzia de a considera recursurile declarate de Eduard Caraman și reprezentantul Inspectoratului General al Poliției al Ministerului Afacerilor Interne, Dorin Sîrbu, în baza art. 433 lit. a) din Codul de procedură civilă, ca fiind inadmisibile.

În conformitate cu art. 431 alin. (2), art. 433 lit. a) și art. 440 din Codul de procedură civilă, completul Colegiului civil comercial și de contencios administrativ al Curții Supreme de Justiție

d i s p u n e:

Recursurile declarate de Eduard Caraman și reprezentantul Inspectoratului General al Poliției al Ministerului Afacerilor Interne, Dorin Sîrbu, împotriva deciziei Curții de Apel Cahul din 20 aprilie 2017, se consideră inadmisibile.

Încheierea este irevocabilă din momentul emiterii.

Președintele completului,
judecătorul

Valeriu Doagă

Judecătorii

Tamara Chișca-Doneva

Oleg Sternioală